

24. sezóna Orchestru BERG

SLYŠET 2x

... nová hudba do hloubky

úterý 2. dubna 2024

19:30

Studio Hrdinů

Oscar Bianchi – Permeability [česká premiéra]

Orchestr BERG

Anna Veverková, Anna Romanovská Fliegerová – housle, Kateřina Lískovcová – viola, Helena Velická – violoncello, František Výrostko – kontrabas, Jana Jarkovská – flétny, Kamila Mořková – hoboj a anglický roh, Tereza Kosková – klarinet a basklarinet, Hanuš Axmann – klarinet, basklarinet a kontrabasklarinet, Rudolf Krula – fagot a kontraforte, Barbora Šimůnková – horna, Tomáš Dabrowski a Jan Červenka – trubky, Štěpán Janoušek – trombón, Martin Opršál a Radek Doležal – bicí nástroje, Pavol Praženica a Veronika Jaklová – klávesové nástroje, Jiří Lukeš – akordeon

Peter Vrábek – dirigent

Patrik Herman – elektronika, Jiří Lukeš – technologická spolupráce

Michal Hodan – zvukový design

Koncert se koná ve spolupráci se Studiem Hrdinů.

Oscar Bianchi [*1975] se narodil v Miláně, má italské i švýcarské občanství. Od osmi let hrál na klavír, na Verdiho konzervatoři v Miláně vystudoval skladbu, sbormistrovství a elektronickou hudbu, rok strávil v pařížském experimentálním studiu a institutu pro výzkum zvuku IRCAM, doktorát získal na newyorské Columbia University pod vedením Tristana Muraille. Díky prestižnímu stipendiu DAAD žil rok v Berlíně [2009], tvůrčí pobyty ho zavedly také do Johannesburgu [2010], Varšavy [2011] nebo Káhiry [2016]. Získal řadu cen z mezinárodních soutěží [Gaudeamus, International Rostrum of Composers, Music Theatre Now] nebo Cenu německých kritiků. Jeho tvorba je mimořádně různorodá a pestrá, najdeme u něj všechny možné typy skladeb od sólových kompozic po scénická díla. Jeho první opera Thanks to my Eyes [2011] měla premiéru na festivalu v Aix-en-Provence. Se zpěvem a hlasem pracuje pravidelně, loni v listopadu se uskutečnila premiéra skladby pozzanghere | mezzo seccate pro soprán, ansámbl a elektroniku, v červnu zazní v Římě nové dílo pro soprán a trubku. Mezi zajímavé kompozice z poslední doby patří koncerty Plenty for two [2022] pro kontrabas, trombón a ansámbl nebo 6db [2021] pro 6 kontrabasů a orchestr, za zmínku stojí i participativní dílo Orango [2018] pro ansámbl a publikum. Oscar je zakladatelem a uměleckým ředitelem mezinárodních letních skladatelských kurzů ve švýcarském Ticinu. S rodinou žije v Berlíně, od loňského září do letošního června je na tvůrčí rezidenci ve Villa Massimo v Římě.

www.oscarbianchi.com

Permeability [2013]

pro 19 hudebních nástrojů a elektroniku

Díky technologickému pokroku po druhé světové válce, který byl zásadně ovlivněn experimenty a položením základů elektronické hudby, už nikdy nebudeme naslouchat zvuku

stejně jako předtím. S odhalením živých a složitých hudebních jevů – od dešifrování mikroskopických dimenzí zvuku po jeho fyzikální podstatu – získal zvukový badatel [skladatel] přístup k nové úrovni porozumění zvuku a s tím také k jeho novým významům.

Jako někdo, kdo vždy chápal interakci zvuku a člověka v mnohem širším kontextu, interpretuji tento „nový“ přístup ke zvuku jako přístup k „jinému“ stavu vědomí. Permeability jsem vytvořil jako poctu tomuto historicky významnému a převratnému posunu vztahu mezi [lidským] bytím a zvukem.

Název se vztahuje k pojmu, který popisuje přechod mezi kategoriemi [člověk – zvíře – věc] a jenž v dávných dobách představoval široce přijímanou a sdílenou představu o bytí, která je k vidění na nástěnných malbách v Chauvetově jeskyně [nejstarší umění světa, které vzniklo přibližně před 30–32 tisíci lety v období aurignacienu]. Vztahu napříč kategoriemi se v angličtině říká „permeability“.*

Technologie v hudbě přispěly k tomu, že se zvuku navrátila velkolepost ve všech jeho dimenzích [fyzické, strukturální, emocionální i intelektuální]. To umožnilo skladatelům a tvůrcům překračovat hranice mezi hudebními styly a stavy mysli. Všechny tyto hudební dimenze jsou tu oslavovány právě v jejich vzájemném prolínání, doplňování se a pro jejich prostupnost [permeability].

Oscar Bianchi [6. května 2013]

*) Skladatel zde zaměnil pojmy „fluidity“ a „permeability“, které se v souvislosti s chápáním světa starých kultur používají. Fluidity = jednota všeho [člověk se může stát psem, pes se může stát stromem apod.]. Permeability popisuje neexistenci hranic mezi dimenzemi a stavy mysli, mezi naším světem a jinými světy [včetně toho posmrtného]. Skladba by se tak správně měla jmenovat Fluidity. Protože se ale název díla používá už víc než 10 let, bylo by v praxi obtížné jej nyní měnit.

STRUČNĚ

Podstatou této skladby je transformace a hledání existenciální nehybnosti, které někdy zdánlivě dosáhneme, ale která je křehká a prchavá.

... z rozhovoru s Oscarem Bianchi [31. března 2024]

Světová premiéra se uskutečnila 14. května 2013 ve Frankfurtu nad Mohanem, Ensemble Modern dirigoval Stefan Asbury. Následovala uvedení v Portugalsku, Francii a Švýcarsku, nahrávky z koncertů vysílal v každé zemi také rozhlas. Skladbu společně objednali německý Ensemble Modern, portugalská organizace Casa de Música a Namascae Lemanic Modern Ensemble s podporou ženevského festivalu Archipel.

ZAJÍMAVOSTI

SVATEBNÍ DAR

Dílo nese věnování malířce a vizuální umělkyni Anně Schuleit a skladateli Yotamu Haberovi. Jde o svatební dar, proto do partů akordeonisty a jednoho z bicistů přibyl text recitovaný za pomoci megafonů: O TU L'AMA. V italštině to znamená „ach, miluješ ji / ho“.

ŽIVÁ ELEKTRONIKA / LIVE ELECTRONICS

Důležitou roli hraje v této kompozici elektronika. Zvuk nabíraný za pomoci mikrofonů přímo u jednotlivých hudebníků putuje do počítače, kde se za pomoci speciálně na míru této skladby vytvořeného programu upravuje a přetváří. Výsledek zní z reproduktorů okolo publika. Součástí ansámblu je tedy i hráč na elektroniku, který – stejně jako ostatní hudebníci – má svůj jasně daný part. Neznamená to ale, že elektronika zní vždy stejně. Vše je závislé na hudebnících, kteří svůj part interpretují pokaždé trochu jinak [alespoň tak to čte počítač].

Peter Vrábel je slovenský dirigent, který žije a pracuje v Praze. V roce 1995 založil Orchestr BERG a určil jeho hudební směřování – díky němu je dnes tento orchestr oceňován jako jedinečný interpret hudby 20. století a hudby soudobé. Spolupracuje se soudobou českou skladatelskou špičkou a vytváří inspirativní tvůrčí prostor pro vynikající umělce mladé generace. Je držitelem Ceny Gideona Kleina. Za svoji práci s Orchestrem BERG získal v roce 2010 od České hudební rady / UNESCO ocenění za zásluhy o kvalitu a šíření české hudby.

Orchestr BERG je špičkové české těleso, které již řadu let přináší svěží vítr na českou hudební scénu – uvádí inovativní a zároveň divácky atraktivní projekty kombinující současnou hudbu s tancem, filmem, divadlem, projekcemi apod. Je průkopníkem uvádění současné hudby mimo tradiční sály – od roku 2005 vystoupil v celé řadě industriálních objektů i v rozestavěné stanici pražského metra. Jednou z nejvýznamnějších aktivit orchestru je podpora českých skladatelů především mladé generace. Za dobu své existence objednal a ve světové premiéře uvedl více než dvě stovky nových děl. V českých premiérách také představuje tvorbu těch nejvýznamnějších zahraničních skladatelů, mimo jiné i hudební divadlo Schwarz auf Weiss Heina Goebbelse, hudebně filmový kus Up-close Michela van der Aa, unikátní celovečerní kompozici In vain Georga Friedricha Haase nebo legendární dílo Györgye Ligetiho Poème symphonique pro 100 metronomů. Orchestr BERG uvedl celou řadu vlastních originálních projektů, například ve spolupráci s tanečnicí 420PEOPLE, režisérkou Petrou Tejnorovou, choreografkou Mirkou Eliášovou nebo režisérským duem SKUTR. Spolupracuje s nejvýznamnějšími českými kulturními organizacemi, mezi nimiž jsou například Centrum současného umění DOX, Divadlo Archa, Národní divadlo, festivaly Struny podzimu, Pražské jaro, Hudební fórum Hradec Králové ad. Věnuje se také edukativním aktivitám pro všechny věkové kategorie. Za projekt Hudba k siréně získal prestižní cenu Prix Italia 2021.

www.berg.cz

SRDEČNĚ ZVEME NA DALŠÍ AKCI LETOŠNÍ SEZÓNY!

GOODBYE PLANET EARTH

... stvoření a křehkost bytí

pondělí 6. května 2024 v 19:30, Fakulta humanitních studií UK

Soňa Vetchá – Zkázy a krásy přírody (světová premiéra)
Chaya Czernowin – On the Face of the Deep (česká premiéra)
Nina Šenk – T.E.R.R.A. II (česká premiéra)
Lucas Fagin – Goodbye Planet Earth (česká premiéra)

Orchestr BERG & Peter Vrábel – dirigent

Pro tuto příležitost jsme vybrali díla, která se zabývají vztahem člověka k přírodě a společnosti. Ať už to je biblické pojetí prvního dne stvoření světa, pět pozemských elementů nebo dialog citů a emocí s racionalitou. To vše v hudbě tří skladatelek třech generací, křehkost našeho světa zrcadlí ve své kompozici i Lucas Fagin z Argentiny.

Koncert se koná ve spolupráci s Fakultou humanitních studií UK.

A NĚCO NAVÍC!

**Chcete s námi být intenzivněji?
Nebo nám prostě jen dát dárek?
Staňte se členy KLUBERGu!**

Získáte báječný pocit, že přispíváte ke vzniku nových skladeb! Díky Vám se Orchester BERG stane také o něco méně závislý na veřejných zdrojích. A navíc Vás pozveme například na letní klubové akce, kde se potkáte se skladateli i hudebníky!

Roční členství vyjde na 1 476 Kč, pro dva je to 2 808 Kč. Nebo nám můžete každý měsíc posílat 123 Kč / 234 Kč.

ZAJÍMAVOST

Víte, že i kdybychom vyprodali sál jen vstupenkami za plnou cenu, činí příspěvek z grantů a dotací na každou z nich obvykle 700-900 Kč?

přípitek členům KLUBERG – Eva Kesslová [Orchester BERG], choreograf Jiří Kylián a paní Soňa Červená

FANDÍTE NÁM? STAŇTE SE ČLENY KLUBERGu!

**Chcete podpořit jedinečné projekty z oblasti nového umění?
Zajímá Vás, co se v BERGu chystá, a chcete u toho být jako první?
PŘIDEJTE SE!**

Patronkou KLUBERGu je paní Soňa Červená, herečka a zpěvačka.
Měsíční členský příspěvek: 123 Kč [jednotlivec] / 234 Kč [ve dvou]

ČLENOVÉ KLUBERGU VZKAZUJÍ

„Jste úžasní, jak se neustále zdokonalujete a vymýšlíte nové a nové nápady!!! Gratuluji, obdivuji a držím palce:-)!!!!“ Martina B.

„Držím palce do další činnosti, obdivuji koncepci a koncerty se mi moc líbí.“ Jana M.

Více informací: www.kluberg.cz

Obrátit se můžete také na Evu Kesslovou – T: 604 205 937, E: kluberg@berg.cz

DĚKUJEME TĚM, KTERÍ NÁM POMÁHAJÍ!

DÁRCI: Věra Babišová, Martina Bahbouhová, Radvan Bahbouh, Jarmila a Pavel Baudišovi, †Soňa Červená, Jan a Zora Činčerovi, Petr Doležal, Světlana Jägerová, Ondřej Jäger, Jakub Koutník, Tibor Lopusan, PGK, Vlasta Plocková, Helena a Martin Vágnerovi, Veronika a Libor Winklerovi

KLUBERG (klub dárců Orchestru BERG)

Blanka a Jaroslav Altovi, Martina a Radvan Bahbouhovi, Šimon Caban, †Soňa Červená, Nevelína Dodovová, Hana Dvořáková s manželem, Václav Eis, Petr Foltánek [ve dvou], Albert Gielen, Běla Hátlová, Anna a Petr Hejlovi, Ladislav Jack Janků, Pavel Keller, Drahoslava Krnáčová, Rudolf Kryl, Jiří Kubiček [ve dvou], Rudolf Leška [ve dvou], Jana Macharáčková, Jiří Malíř, Jana Maříková, Alena Miltová, Mahulena Nešlehová, Věra Nettlelová, Jáchym Novotný, Lucie Pavelková, Iva Riley, Kristián Suda, Kateřina Svatoňová, Tomáš Svatoň, Šárka Svobodová, Danilo Tuzar, Vladislava a Martin Valchářovi, Jan Vít, Petr Vlasák, Zuzana Zuberová a jeden anonymní člen

ANDĚLÉ (dobrovolníci)

Věra Babišová, Radvan Bahbouh, Eva a Tonda Blomannovi, Jan Brázda, AK Anna Císařová & Peter Babiš, Dominik Dvořák, Josef Dvořák, Pavel Dvořák, Rut Fialová, Ondřej Holas, Pavel

Hons, Veronika Jaklová, Aleš Janíček, Tomáš Jindříšek, Jitka Kloučková, Adam Kneblík, Šimon Kočí, Ivana Kolářová, Johana Kratochvílová, Petr Kubík, Maja Madárová, Daniel Mikolášek, Alena Miltová, Martin Pavala, Michal Pečeňa, Kateřina Plevová, Eva Ridenourová, Michael Romanovský, Michaela a Howard Sidenberg, Petr Somol, Jonáš Starý, Barbora Šlosárková, Lukáš Trnka, Pavel Trnka, Jan Trojan, Pavel Trojan Jr., Šimon Urban, Michaela Volfová a David Zábranský...

PODPORA SEZÓNY 2024

Ministerstvo kultury ČR, Hlavní město Praha, Evropská unie prostřednictvím programu Creative Europe, Praha 1, Praha 7, Partnerství OSA, BENU – síť lékáren

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI: Classic Praha, KlasikaPlus, Český rozhlas, HISvoice

texty: Eva Kesslová

korektura: PhDr. Alena Miltová

fotografie: Folioscope (Bianchi), Karel Šuster (Vrábel), Pavel Hejný (BERG)